

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1707

Q. 9. Quid addendum sit circa [quar]tam propos. ab Inn. XI. damnatam.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42634

provisi de Canonicatibus in Ecclesiis tantum²²
Collegiatis, vel de Beneficiis tantum simplici-²²
bus.

II. Etsi probabile sit, hanc professionem²²
posse fieri per procuratorem, ut docet *Azor*,²²
Nav. & Sanch. probabilius tamen est, teneri per-²²
sonaliter, ut docet *Fill. n. 96.* Ratio est, tum,²²
quia aliàs non videtur fieri satis juramento,²²
quod personaliter faciendum esse docet *Glossa*²²
apud *Fill.*; tum quia ita decidit *Rota* apud *Garz.*²²
l. 3. de benef. c. 3.

A D D E N D A.

Q. 8. Quid notandum sit circa obligationem fidei 42
eliciendæ, quando tentatio urget. R. Hoc unum,
quod sit quidem illa obligatio, si tentatio aliter
vinci non possit, cum quisque de jure naturæ te-
neatur suæ salutis prospicere: putant tamen mul-
ti hoc plerumque intelligi de tentatione exter-
na, v. g. si Tyrannus urgeat ad negandam fidem,
nam interna tentatio communiter oriri solet ex
scrupulis, & augetur per sollicitum timorem eli-
ciendi tales actus fidei, unde tunc consultius erit
cogitationes alio divertere, aut saltem, si quis a-
ctum fidei elicere velit, non cogat se circa obje-
ctum, de quo tentatur, in actuali enim & ferven-
ti tentatione melius est ab illo abstrahere, sed eli-
ciat in genere, dicendo, credo omnia, quæ Deus
dixit & Ecclesia proponit credenda &c. vide di-
cta l. 1. n. 551.

Q. 9. Quid addendum sit circa 4: prop. ab Inn. 43
XI. damnatam. R. Propositio sic habet, *Ab infide-*
litate excusabitur infidelis, non credens ductus opinione

D

minis

minus probabili. Ex hac damnatione certum est infidelem non excusari, si non credat, quando nostra fides ipsi proponitur ut probabilior, quamvis sua infidelitas ipsi adhuc videatur probabilis: sed cum secundum dicta n. 6. ad credendum requiratur certitudo & evidentia de revelatione Dei, ex qua formetur Judicium certum & evidens, quod mysterium propositum prudenter possit & debeat credi, hinc difficultas est in explicando sensu illius damnationis, pro quo fit,

44 §. 1. *Bann: Gonet, Lumbier & alii apud Carden:* in 2. crisi d. 15. n. 97. dicunt, ad credendum sufficere, quod nostra fides infideli appareat probabilior, adeoque ad credendum sufficere evidentiam majoris probabilitatis. *Contra* est, quia quando est evidentia majoris tantum probabilitatis, est tantum probabilis notitia revelationis, cum qua notitia stare potest formido, ne Deus non sit locutus, quod enim tantum est probabilius, non egreditur fines probabilitatis, & consequenter non est certum, ergo circa illud stare potest simul dubium vel formido de opposito, atqui, ex dictis n. 6., ad credendum non sufficit notitia tantum probabilis revelationis, sed requiritur certitudo, excludens omnem formidinem de eo, quod Deus non sit locutus, ergo.

45 §. 2. *Hozes apud Carden. d. 5. n. 39.* dicit talem infidelem non posse quidem adhuc credere positivè, ideo tamen non excusari, quia tenetur deserere suam infidelitatem, & implere præceptum negativum fidei, quod est abstinere ab erroribus in fide. *Contra* est, nam imprimis potest meritò formidare & dubitare de hoc, an sua se-

cta

ita fit falsa, & consequenter potest dubitare de veritate nostræ fidei, habet enim tantum probabilem notitiam de falsitate suæ, ergo non tenetur ad præceptum negativum fidei, quod prohibet, ne etiam dubitemus de veritate nostræ fidei. Deinde si in eo casu tenetur deserere suam sectam, ideo erit, quia debet iudicare illam esse falsam, hoc autem non iudicat certo, alioquin non posset ipsi apparere ut probabilis, ergo iudicat probabiliter tantum, ergo etiam habet formidinem, ut sit vera, & consequenter eam non deseret, quia perget iudicare, quod sit probabilis.

§. 3. *Filguera* apud *Carden.* n. 32. dicit ideo 46 non excusari, quia mysteria nostræ fidei sunt evidenter credibilia. *Contra* est, quamvis sint evidenter credibilia secundum se, & etiam respectu illius, cui sufficienter proponuntur, non tamen sunt evidenter credibilia illi, cui proponuntur ut probabilia tantum, quia cum majori probabilitate adhuc stat formido de opposito, ergo infidelis, qui non potest habere nisi majorem probabilitatem de iis, necdum tenebitur credere.

§. 4: *Eliz.* l. 5. q. 8. §. 5. docet teneri credere, 47 quamprimum ipsi fides nostra promulgatur, unde si statim fidem non admittat, peccaturum peccato formali ignorantiae, etiam nesciendo quid faciat. *Contra* est, nam temerarium est credere cuivis quidvis dicenti, ergo licitum est tantisper suspendere assensum, dum motiva examinauerit & credibilitatem agnoverit. Deinde si Calvinista veniat ad Judæum annuntians ei fidem suam, aut Judæus ad Calvinistam, nec Cal-

vinista, nec Judæus tenetur statim credere, ergo nec tenebitur, licet Catholicus ei fidem suam annuntiet, suppono enim non esse pro uno majora signa credibilitatis quam pro altero, hinc S. Th. 2. 2. q. 1. a. 4. ait, quod licet non videantur mysteria fidei in se, tamen videantur in ratione credibilium, non enim, inquit, crederet, nisi videret ea credenda esse, vel propter signorum evidentiam, vel propter aliquid hujusmodi: & ideo etiam Christus Joan: 15: ait, Judæos peccatum non habituros, si signa non fecisset, quæ nemo alius fecit.

48 §. 5. Sensus propositionis damnatæ videtur esse hic, quòd infidelis, qui non credit, dum habet majorem probabilitatem pro fide nostra, ideo non excusetur ab infidelitate, quia est in ignorantia vincibili circa fidem nostram, & ex culpa sua caret certitudine requisita ad credendum, eò quòd non adhibeat diligentiam in inquirendo: hoc ipso enim, quòd nostra fides ei appareat ut probabilior, cum fides vera sit de necessitate mediæ ad salutem, tenetur inquirere in argumenta pro & contra, quòd si faciat, mysteria fidei nostræ facile apparebunt ei esse evidenter credibilia; itaque talis infidelis non tenetur determinatè ad credendum, nec ideo præcisè peccat, quòd, quamdiu habet majorem tantum credibilitatem, hoc ipso statim non credat, sed tenetur vel ad credendum, quantum potest, vel ad adhibendam majorem in inquirendo diligentiam; ideo autem peccat, quia ex culpabili negligentia non credit, uti oportet, cum negligat adhibere diligentiam, quâ positâ acquireret certitudinem, & Deus adderet illustrationem intellectus ac piam inclinationem voluntatis, ficque

ficque crederet. Quòd si talis infidelis eum ejus-
modi probabilitate deprehenderetur in articulo
mortis, neque haberet tempus vel potentiam
diligentiùs inquirendi, teneretur Deum rogare
pro illustratione intellectùs, quam Deus, qui
omnes vult salvos fieri, non negaret facienti,
quod in se est, per hanc autem illustrationem
transfret illa probabilitas in certitudinem: ita
quoad omnia *Carden: d. 5. c. 2. & d. 15. c. 7.*

§. 6. Ex his facilè intelligitur, quomodo co- 49
hæreat damnatio hujus 4. prop., & 21. n. 6. re-
lata, nam 21: dicebat probabilitatem sufficere
ad credendum; ex damnatione autem hujus 4:
non potest inferri, quòd probabilitas aut etiam
quòd major probabilitas sufficiat ad creden-
dum, sed tantùm infertur, quòd quando est ma-
jor probabilitas, infidelis non excusetur, si non
credat, eò quòd teneatur magis inquirere, per
quod acquireret, ut credat.

§. 7. *Busenb.* hìc dicens hæreticum, quamdiu
suam sectam judicat esse æquè credibilem,
non teneri credere, tantùm vult non teneri
determinatè credere, tenetur tamen ulte-
riùs inquirere, quia pro sua secta non habet evi-
dentiam, ergo cùm teneatur credere, tenetur in
una Religione quærere evidentiam, quam inve-
niet in Catholica, si indifferenter examinet:
è contrà quamvis nobis incidat cogitatio, an non
fortè fit aliqua alia Religio vera, nō tenemur ex-
aminare aut inquirere, sed tenemur talem cogi-
tationem positivè repudiare, quia pro nostra fi-
de habemus evidentiam saltem moralem, nam
qui notas veræ Ecclesiæ considerat, omnino du-
bitare non potest.